

TESTES: Her på Høresentralen på Haukeland universitetssjukehus tester audiograf Lorents P. Aarnes barn når det er mistanke om nedsatt hørsel. Ofte kommer barn her for en utvidet sjekk etter at de først har vært gjennom en hørselsscreening på skolen. Bergen kommune får kritikk av Helse-tilsynet fordi barna ikke testes før skolestart.

Sjekker barns hørsel for seint

Bergen kommune får kritikk av Helsetilsynet fordi de ikke sjekker barns hørsel før de begynner på skolen.

PÅL ENGESÆTER
pal.engesaeeter@bt.no
foto RUNE MEYER BERENTSEN

– Bergen kommune vil nå drøfte ulike løsninger med Fylkesmannen for å sikre at vi ivaretar lovkravene, sier Anne-Lise Hornæs, sjef i Etat for barn og familie i Bergen kommune. Hun påpeker

at ulike hensyn må tas både i forhold til tidspunkt for undersøkelsen, kvalitet og muligheten for å nå flest mulig barn.

– I dag kommer personell fra Høresentralen Helse Bergen til skolene og tester barna i 1. klasse. Dersom fylkesmannen mener dette ikke er godt nok, må vi vurdere andre løsninger i regi av helsestasjonene og skolehelsetjenesten, sier Hornæs.

Avslørt av stikkprøver

Fylkesmannen i Hordaland gjennomførte tilsyn med helsestasjonene i Åsane og Fyllingsdalen i oktober i år. Tilsynsrapportene

fra Helsetilsynet viser at Bergen kommune bryter loven fordi de ikke sjekker barns hørsel før skolestart. Hvert år er det rundt 3000 barn som begynner på skolen i Bergen.

Stikkprøver i pasientjournaler for 21 førsteklassinger i Fyllingsdalen, viser at det mangler opplysninger om barnet har vært til hørselsundersøkelse med audiometri og resultatet av denne, i 11 journaler. Stikkprøver av 21 journaler til barn i Åsane ga samme resultat. I over halvparten av tilfellene manglet det opplysninger om hørselsundersøkelse og resultatet av denne.

Helsetilsynet skriver at dette «medfører til at mange barn ikke blir undersøkt før langt ut i første skoleår. For noen barn med nedsatt hørsel vil det innebære at tilrettelegging og eventuell videre utredning kommer i gang senere enn nødvendig.»

Manglende hørselsundersøkelse før skolestart gjelder ikke bare helsestasjonene i Åsane og Fyllingsdalen. Praksisen er lik i hele Bergen kommune.

En mulighet er å ta hørselsundersøkelsen i forbindelse med fireårs- eller seksårskontrollen på helsestasjonene, men kommunen må i så fall lære opp mange folk til å ta disse kontrollene.

– Døve og barn med alvorlig ehørselsproblemer blir normalt oppdaget på kontrollene barna er på før de starter på skolen, sier Hornæs.

– Kjempebra

Elin-Kristin Bache, styremedlem i Hørselshemmedes Landsforbund Bergen, er fornøyd med Helsetilsynets merknader til Bergen kommune.

FAKTA

Hørselshemming

- Ved fødsel er det mellom en og to promille som har behandlingstrengende hørselstap.
 - Mellom 10 og 15 prosent av har eller har hatt nedsatt hørsel i perioder.
 - Når en blir eldre blir hørselen gradvis redusert.
 - Hørselshemming er en fellesbetegnelse for alle grader og arter av hørselstap.
 - Etter alvorlighetsgrad kan personer med hørselshemming deles inn i to hovedgrupper, døve og tunghørte.
- Kilde: Helse Bergen

Det hadde vært greit med en hørselsundersøkelse både ved fireårskontrollen og ved skolestart

Ole Lind, overlege ved Høresentralen i Helse Bergen

– Jeg kjenner ikke til rapportene med kritikken av Bergen kommune, men det er kjempebra at Helsetilsynet tar tak i dette. Det hadde vært bra å teste barna på for eksempel fireårskontrollen. Det er en fordel om hørselstap oppdages tidlig, slik at tiltak kan settes i gang allerede ved skolestart, sier hun.

Nyfødte undersøkes

I dag undersøkes alle nyfødte med en hurtigtest. Av dem er det mellom en og to promille som trenger behandling for hørselstap, ifølge overlege ved Høresentralen i Helse Bergen, Ole Lind.

– Så kommer det til en del nye i de neste årene frem til skolealder. Du kan godt ha hørselstap som fireåring, selv om du ikke hadde det ved fødselen. Jeg mener det derfor hadde vært greit med en hørselsundersøkelse både ved fireårskontrollen og ved skolestart, slik de har en del steder, sier overlege ved Høresentralen i Helse Bergen, Ole Lind.

Oslo ble kvitt køen ved hjelp av private

Flaskehals på brystsjekk

FLASKEHALSEN: BT skrev onsdag om kapasitetsproblemet ved Mammografiseret på Haukeland Universitetssykehus.

Oslo universitetssykehus ble kvitt deler av mammografikøen ved å slippe private til. Det vil ikke Helse Vest gjøre.

KARI PEDERSEN
kari.pedersen@bt.no

– Vi har ingen umiddelbare planer om nye avtaler om kjøp av mammografiundersøkelser ved private røntgeninstitutter, sier fagdirektør Baard-Christian Schem i Helse Vest.

BT skrev onsdag at mammografiseret ved Haukeland Universitetssykehus sliter med å ta unna køen. Tolkingen av rutinekontroller er forsinket og kvinner med mistanke om brystkreft får ikke time innen fristen.

Helse Vest avsluttet i fjor høst avtalen om mammografi ved private røntgeninstitutter. Det samme gjorde Helse Sør Øst. Oslo universitetssykehus (OUS) fikk da problemer med å ta unna, og Helse Sør Øst valgte å inngå nye privatavtaler. Disse trådte i kraft 1. september.

Overlege Marit Muri Holmen ved Enhet for brystdiagnostikk ved OUS sier erfaringene så langt er gode.

– Når det gjelder nye pasienter med mistanke om forandringer i brystene, er vi i rute, sier hun.

Rutinekontroller og etterkontroll av brystkreftopererte sliter OUS fortsatt med. Årsaken er den samme som ved Haukeland: Mangel på røntgenspesialister.

– Mangelen på slike mammo-

grafispesialister er et internasjonalt problem, sier Holmen.

De nye privatavtalene er innrettet slik at alle henvisninger går innom OUS, som vurderer og setter frister. Instituttene gjør så en komplett undersøkelse, slik at kvinnene eventuelt er klare for operasjon.

– Tidligere gikk mye tid tapt ved at fastlegen først henviste til en privat klinikk, som så gjorde deler av undersøkelsen og meldte tilbake til fastlegen, som så måtte henvise til sykehus for gjenværende prøver. Nå har vi full kontroll med arbeidet og bruken av offentlige helsekroner, sier Holmen.

Fagdirektør Schem i Helse Vest mener flaskehalsen ved Haukeland kan fikses bedre ved

nyansettelser enn ved å sette i gang ny anbudsrunde.

– Får vi tak i de rette fagfolkene, kan Helse Bergen ansette på dagen. Ved en ny anbudsrunde tar det måneder før tilbudet blir bedre, sier Schem, som understreker at beslutningen om å samle all brystdiagnostikk ved offentlige sykehus utelukkende er faglig begrunnet.

– Vi mener at ved mistanke om brystkreft skal kvinnen undersøkes på et fullverdig brystdiagnostisk senter med alle slags fagfolk tilgjengelig. Det er en stor fordel at senteret har tilgjengelig tidligere røntgenbilder som er gjort i rutinekontroller. Det gir et bedre grunnlag for å vurdere de nye bildene, sier Schem.